

Sygn. akt VI Ga 80/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Walus – Rząsa

SO Beata Hass – Kloc (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: K. J.

przeciwko: (...) Spółce z o.o. w M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda co do pkt II i III wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu V Wydziału Gospodarczego z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt V GC 228/13

I. oddała apelację,

II. zasądza od powoda K. J. na rzecz pozwanego (...) Spółki z o.o. w M. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt. VI Ga 80/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 maja 2014r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12.12.2013r , sygn. akt V GC 228/13 Sąd

Rejonowy w T. zasądził od pozwanego (...) spółki z o.o. w M. na rzecz powoda K. J. – C. w Ł. kwotę 25.705,61zł / dwadzieścia pięć tysięcy siedemset pięć złotych sześćdziesiąt jeden groszy/ z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2012r. (pkt. I);w pozostałej części powództwo oddalił (pkt. II) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.145,00zł tytułem zwrotu stosunkowo rozdzielonych kosztów procesu (pkt. III).

W uzasadnieniu powyższego Sąd Rejonowy podał, że powód K. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z o.o. kwoty 53.726,40 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę i kosztami postępowania. Wywodził, że pozwany zamówił u powoda wykonanie 2 tysięcy filtrów po czym po odebraniu pierwszej i drugiej ich transzy odstąpił od umowy tłumacząc, że znalazł ofertę korzystniejszą cenowo. Powód został obciążony kosztami zakupu materiałów potrzebnych do wykonania pozostałej części zamówienia w kwocie 25.705,61zł a nadto utracił spodziewane korzyści wynikające

z wykonania zlecenia w kwocie 28.020,79zł. do pozwu powód dołączył szereg dokumentów potwierdzających podniesione okoliczności.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzucił, że powód stał się właścicielem przedmiotów zakupionych w celu wykonania filtrów zatem nie poniósł szkody w tym zakresie, a do drugiego składnika powództwa – utraconych korzyści zarzucił, że korzyścią powoda była jedynie marża jaką osiągnąłby z odsprzedaży filtrów pozwanemu, a nie cała ich wartość, wysokości marży jednak w pozwie nie wykazano.

Sąd Rejonowy w dalszej kolejności wskazał, że pozwany zamówił u powoda wykonanie 2 tysięcy filtrów o określonych parametrach z dostawami w dniach 30 czerwca, 20 lipca i 15 sierpnia 2012r po 600szt., 600 szt. i 800 sztuk w cenie 54,60 zł./szt. (k. 47, 74, 75). Warunkiem złożenia zamówienia było wcześniejsze wykonanie i akceptacja jednej sztuki filtra (k. 24), termin realizacji pierwszego zamówienia zmieniono na 5 lipca 2012r (k. 22).

Podał, że powód zamówił u swego podwykonawcy realizację zamówienia pozwanego, z pierwszej partii planowanej na termin 5 lipca 2012r dostarczono pozwanemu w kilku dostawach 600 sztuk filtrów (niesporne) w tym część z jednodniowym opóźnieniem (k. 33) przy czym w/w dniu pracownik powoda E. M. informując o wysyłce zapytała pracownika pozwanego K. K. (1) czy termin 20 lipca 2012r jest aktualny dla dostawy kolejnej partii 600 filtrów i otrzymała odpowiedź „ok, dzięki” (k. 33).

Następnie 10 lipca 2012r pracownik pozwanego K. K. (1) poinformowała pracownika powoda E. M. o otrzymaniu od innego wykonawcy konkurencyjnej cenowo oferty na wykonanie filtrów i zapytała o możliwość obniżenia umówionej ceny (k. 34), uzyskała odpowiedź odmowną (k. 175). W dniu 12 lipca 2012r w/w K. K. przesłała powodowi zamówienie na 200 szt. filtrów (k. 35) po czym

w dniu 13 lipca 2012r o godz. 10⁴⁵ wycofał zarówno zamówienie na 200 jak i na 2000 sztuk (k. 37). W tym czasie podwykonawca powoda miał już gotowych do wysłania 580 filtrów w związku z czym powód z pozwanym ustalili realizację zamówienia na drugą partię 600 sztuk filtrów w ustalonej wcześniej cenie bowiem podwykonawca deklarował, iż tyle będzie gotowe (k. 37, 59, 60). O godz. 10⁴⁴ A. S. (podwykonawca) poinformowała M. J. przedstawiciela powoda, iż zakupione są już materiały na pozostałą część niezrealizowanego zamówienia, a on przekazał jej o godz. 10⁵³ informację o wycofaniu zamówienia (k.-60). W dniu następnym, jak podał Sąd Rejonowy pomiędzy powodem, a podwykonawcą trwały dyskusje o sposobie rozliczenia zakupionych na wykonanie filtrów materiałów przy czym podwykonawca wskazywał, że są nietypowe, zostały wyprodukowane na jego zamówienie i nie będą mogły być przez niego wykorzystane ani zwrócone, a ponadto, że są zbyt drogie by wykorzystać je do innej produkcji i stanął na stanowisku, że odeśle je do powoda i wystawi fakturę (k. 62, 72). W dniu 2 października 2012 podwykonawca Fabryka (...) SA wystawił powodowi fakturę za sprzedaż siatki (...) oraz siatki zbrojeniowej do szkła C. na kwotę 25.705,61 zł, a powód 4 grudnia 2012r. należność tę zapłacił (k. 92, 93).

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy podniósł, że pozwany zapłacił powodowi należność za obie partie filtrów jakie mu dostarczono oraz ich transport, jednocześnie odmówił zapłaty kwoty 53.726,40 zł z tytułu odszkodowania (k. 89 – 90, 94, bezsporne).

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji przywołując treść arty. 627 kc i 644 kc stwierdził, że powództwo w części zasługuje na uwzględnienie.

Jego zdaniem oczywistym jest, że zawierając umowę o dzieło - a tego typu umowę zawarły strony – zamawiający zobowiązuje się do zapłaty wynagrodzenia, przy czym może od umowy odstąpić do czasu niewykonania dzieła, ale zobowiązany jest zapłacić umówione wynagrodzenie odliczając to, co wykonawca zaoszczędził z powodu niewykonania dzieła.

W rozpoznawanej sprawie przyjmujący zamówienie – powód nie domaga się zapłaty umówionego wynagrodzenia ograniczające swe żądanie do kwoty kosztów poniesionych na zakup potrzebnych materiałów i zwrotu utraconych korzyści. Odnosząc się do pierwszego z powyższych żądań w ocenie Sądu Rejonowego rozważenia wymagała

kwestia możliwości ponownego wykorzystania materiałów derealizacji innego zamówienia. Zarzut taki podnosił pozwany jednak jego zasadność nie została wykazana. W toku postępowania przeprowadzono szereg dowodów z korespondencji e-mailowej pomiędzy powodem ,a jego podwykonawcą z której wynika, że materiały te nie mogą być wykorzystane ponownie ponieważ są nietypowe i drogie, wykonane specjalnie na zlecenie podwykonawcy. W tej sytuacji podwykonawca specjalizujący się w produkcji filtrów nie wyraził zgody na zatrzymanie nabytych materiałów i stała na stanowisku, że dokona odsprzedaży ich powodowi co też uczynił. W toku postępowania, zdaniem Sądu Rejonowego pozwany nie wykazał okoliczności przeciwnych, w szczególności nie udowodniono by były możliwości wykorzystania materiałów – siatek nabytych w celu realizacji zamówienia lub by były to materiały typowe z czego można by wnosić o istniejących możliwościach ich ponownego wykorzystania.

Następnie przedmiotem analizy Sądu Rejonowego były także możliwości uniknięcia przez podwykonawcę zakupu materiałów potrzebnych do produkcji ostatniej partii filtrów jednak porównanie dat i godzin złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy (13 lipca 2012r o godz. 10⁴⁵) z korespondencją pomiędzy powodem i jego podwykonawcą wskazuje, że możliwości takiej nie było – 13 lipca o godz. 10⁴⁴ powód został poinformowany, że podwykonawca całość potrzebnych materiałów posiada. W tym zakresie Sąd Rejonowy nie dał wiary świadkowi K. K., która twierdziła o poinformowaniu jej, iż powód nie posiada jeszcze materiałów potrzebnych do realizacji ostatniej dostawy filtrów bowiem pozostają one w sprzeczności z dowodami wytworzonymi bezpośrednio w tym czasie – korespondencją e-mailową.

W toku procesu, zdaniem Sądu Rejonowego powód wykazał poniesienie przez siebie kosztów zakupionej przez podwykonawcę siatki przedstawiając potwierdzenie przelewu kwoty z wystawionej za materiał faktury. Ponadto w ocenie Sądu Rejonowego podkreślenia wymaga całkowita zgodność ilości i oznaczeń siatki na fakturze z wcześniejszą korespondencją w sprawie rozliczenia się przez oba podmioty (k. 72 i 92).

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy podniósł ,że drugim składnikiem żądania powoda była kwota z tytułu utraconych korzyści wynikających z realizacji zamówienia. Powód wskazywał jej wysokość jako 28.020,79zł (k. 13) stanowiącą kwotę jaką uzyskałby gdyby w całości zrealizował zlecenie pozwanego. Powód wywodził, że jest to szkoda polegająca na uszczupleniu jego majątku, który nie wzrósł o wartość wynikającą z realizacji umowy.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo w tej części nie zostało udowodnione, albowiem powód w szczególności nie wykazał, że o tę kwotę wzrósłby jego majątek w wyniku wykonania umowy, szkody w tej kwocie nie sposób także określić w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody, bowiem brak danych o wysokości wynagrodzenia podwykonawcy. Zdaniem Sądu Rejonowego z zeznań świadka K. K. (1) wynika, że powód zapewniał o uzyskiwaniu z realizacji zlecenia znikomej marży co pozostaje w sprzeczności z treścią żądania , a więc powództwo w tej części zostało oddalone.

Sąd Rejonowy podniósł także ,że nie rozważał zasadności żądania powoda

w kwocie wskazanej przez niego jako wysokość szkody w kontekście innej podstawy prawnej – art. 644 k.c.. Powód określił granice sporu pomiędzy stronami podając zarówno okoliczności faktyczne jak i prawne i wniósł o zasądzenie odszkodowania. W tych granicach pozwany podjął swą obronę i one , zdaniem Sądu Rejonowego stały się granicami oceny dokonywanej przez Sąd, który nie skorzystał z możliwości poszerzenia zakresu rozpoznawania sprawy o inną podstawę prawną powództwa. Motywacją powyższej decyzji było i to, jak podał Sąd I instancji ,iż podstawę żądania powoda – przepisy o odpowiedzialności za szkodę powód sformułował jasno i był przy tym reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika ,a orzekanie w oparciu o inną dostępną podstawę prawną nie jest obowiązkiem ,a ewentualnie uprawnieniem sądu. (por.: wyrok SN z 011.12.02, sygn. III CSK 136/11, LEX nr131125: 2. Wybierając podstawę prawną, powód określa nie tylko granice okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, ale nadto określa granice obrony pozwanego. Pozwany podejmuje bowiem tę obronę w takim zakresie jaki wynika nie tylko z faktów, ale i ze wskazanego przepisu. Pozwany nie ma obowiązku konstruowania w taki sposób swojej obrony, aby odeprzeć wszelkie możliwe zarzuty mogące wynikać z wszystkich

możliwych podstaw rozstrzygnięcia. Powyższe staje się istotne w warunkach obowiązującej w procesie prekluzji dowodowej).

Orzeczenie o kosztach procesu jest konsekwencją uwzględnienia powództwa w 48% i opiera się na przepisie art. 100 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył w zakresie pkt. II i III powód . Zarzucił mu naruszenie prawa materialnego tj. art.361 par 2 kc poprzez jego nieuwzględnienie / pominięcie , co wyraziło się w nieprawidłowym ustaleniu rozmiarów utraconych korzyści ; naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 231 kpc i 328 par 2 kpc poprzez nieprawidłowe zastosowanie co wyraziło się w bezzasadnym stwierdzeniu Sądu, iż powód nie udowodnił wysokości szkody , przy jednoczesnym niewyjaśnieniu i pominięciu dowodu z przyjęcia zlecenia nr (...) z dnia 12.06.2012r , które stanowiło dokumentację uzasadniającą żądanie kwoty 28.020,79 zł.

Opierając się na tych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w/w zakresie i uwzględnienie powództwa w tej części w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powyższego podniósł ,że wysokość szkody to równowartość kwoty jaką powód otrzymałby tytułem zapłaty za wykonane zamówienie, a więc równowartość kwoty 28.020,79 zł; albowiem wysokość zapłaty za wykonanie przedmiotu umowy było indywidualnie ustalone między stronami.

Pozwany w odpowiedzi na apelację (k- 210 – 213) wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Oceniając zarzuty podniesione w apelacji należy Sąd Okręgowy w całości aprobuje i przyjmuje jako własne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy.

Na początku należy podnieść ,że niezasadnym jest zarzut naruszenia

art. 328 § 2 kpc jako, że uzasadnienie Sądu Rejonowego nie jest dotknięte brakami uniemożliwiającymi odczytanie motywów rozstrzygnięcia.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy przedstawił w sposób jasny, logiczny motywy swego rozstrzygnięcia oraz argumentację na poparcie swego stanowiska. Subiektywne przekonanie strony, że zawarte w pisemnych motywach wyroku rozważania prawne nie są wyczerpujące, nie jest wystarczające dla uznania zarzutu naruszenia art. 328 § 2 kpc za słuszny /I ACa 774/12 wyrok s.apel. 2013-01-15 w Katowicach LEX nr 1271828/.

Nie jest prawdą ,że Sąd I instancji nie wziął pod uwagę dowodu w postaci zamówienia nr (...) z dnia 21.06.2012r. Sąd Rejonowy wprost podał ,że powód wskazując kwotę 28.020,79 zł jako kwotę utraconych korzyści powołał się na fakt realizacji zamówienia , przywołując w tym zakresie kartę nr(...)akt sprawy ; na tej zaś karcie nr 13 powód podaje i odnosi się do w/w zamówienia.

W ocenie Sądu Okręgowego apelujący przeoczył ,że Sąd I instancji wskazał, że dowody jakim dysponował w niniejszej sprawie nie były wystarczającym materiałem dowodowym , który w okolicznościach niniejszej sprawy udowodnił

roszczenie powoda w tej części. Na podstawie powyższych okoliczności zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 231 par 1 kpc i 328 kpc nie zasługiwał na uwzględnienie.

Oceniając zarzuty apelacji należy mieć także na uwadze, że utrata korzyści polega na niepowiększeniu się czynnych pozycji majątku poszkodowanego, które pojawiłyby się w tym majątku, gdyby nie zdarzenie wyrządzające szkodę.

Owa hipotetyczność niezyskanych korzyści stwarza poważną trudność w ustaleniu rozmiaru szkody. Dlatego też dla uniknięcia pewnej dowolności orzekania przyjmuje się, że szkoda w tej postaci musi być wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, że w świetle doświadczenia życiowego uzasadnia przyjęcie, iż utrata spodziewanych korzyści rzeczywiście by nastąpiła (por. orz. SN z dnia 21.06.2001r, IV CKN 328/00, 14.10.2005r, III CK 101/05,

26.01.2005r, V CK 426/04).

Podkreślenia wymaga, że ustalenie rozmiaru szkody może nastąpić na podstawie dwóch podstawowych metod. Pierwsza – obiektywna – polega na ustaleniu wysokości szkody w odniesieniu do konkretnego dobra; druga – dyferencyjna – polega na porównaniu aktualnego stanu majątkowego poszkodowanego z hipotetycznym stanem tego majątku, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie szkodzące. W praktyce bada się zazwyczaj nie tyle różnice pomiędzy całym hipotetycznym majątkiem poszkodowanego a całym majątkiem rzeczywistym, ale jedynie różnice w określonych segmentach tych majątków, które jak wynika z potocznego doświadczenia - zostały, w granicach normalnego związku przyczynowego dotknięte zdarzeniem szkodzącym.

Powyższe rozważania nie pozwalają przyjąć – jak chce tego powód – że jedynie dowód w postaci zamówienia nr (...) z dnia 21.06.2012r wykazuje, że zapłata za III transzę stanowiłaby korzyść powoda. Powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika i to po jego stronie leżała inicjatywa dowodowa w tym zakresie. Fakt zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda za dwie poprzednie transze nie może być uznane, że cała należność wynikająca z zapłaty III transzy była utraconymi korzyściami przez powoda. Powód nie zaoferował takich dowodów, które by w sposób jednoznaczny wskazywały, że gdyby pozwany zapłacił III transzę za wykonanie w/w zamówienia to właśnie kwota 28.020,79 zł to należność jaka w całości pojawiłaby się w majątku powoda – mając na uwadze, że powód pełnił jedynie funkcję pośrednika i był obowiązany do zapłaty stosownej ceny za wytworzenie, ewentualnie transport, magazynowanie firmie, która zajmowała się produkcją przedmiotowych filtrów tj. Fabryce (...) S.A. Powód jedynie odsprzedawał pozwanemu zakupionych wcześniej filtrów po ustalonej przez strony cenie.

Z tych też względów zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 361 kc należało ocenić jako bezzasadny.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia złożonej przez powoda apelacji i ją oddalił po myśli art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje uzasadnienie w treści art. 98 kpc i 108 par 1 kpc.